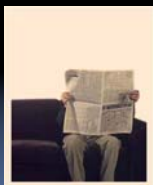

SAOPSTAVANJE LOSIH VIJESTI

Danijela Ovcina

1

Ciljevi

Nakon predavanja ucesnici ce znati:

Sta medicinska sestra smije reci
Kako saopstiti pacijentu losu vijest
Nacin komunikacije u ovakvim slucajevima

2

Šta je loša vijest?

- Nema nada u izlječenje mentalnog ili fizičkog oboljenja.
- Visok rizik od poremećaja dosadašnjeg načina života.
- Kada pacijent nema puno izbora u svojem budućem djelovanju.
- Kada ...

3

Pitanja:

- Da li smo zakonski obavezni reći istinu?
- Da li reći istinu?
- Može li istina naškoditi pacijentu?
- Moralne obaveze?
- Kome od rodbine reći istinu?
- Kako reći istinu?
- Koja je uloga medicinske sestre u svemu tome?

4

ZAKON, MORAL I ETIKA

- Zakon F BiH o zdravstvenoj zaštiti u 5. Poglavlju član 26. Točka 5 navodi prava pacijenata da budu tačno obaviješten i podučen...
- Zakon ne navodi izričito obavezu ljekara da kaže istinu

Ali

- Krivični zakon F BiH, Član 377 i 378 regulira i sankcionira lažno svjedočenje
- Medicinska sestra kao neko ko daje ovakve podatke nije spomenuta

5

ZAKON, MORAL I ETIKA

Moral svih vremena i svih prostora ističe istinu kao vrhunski cilj.
Osnovni principi medicinske etike:

1. Očuvanje života
2. Ublažavanje patnji
3. Ne štetiti pacijentu (Primum non nocere)
4. Poštivanje pacijentove autonomije
5. Pravičnost (ravnopravna podjela zdravstvenih resursa)
6. Saopštavanje pacijentu istine

Mnoga ljekarska udruženja i komore preporučuju svojim članovima da govore pacijentu istinu, medicinska sestra u ovakvim slucajevima može da bude od velike pomoći ljekaru obzirom da je njen odnos sa pacijentom u nekim slucajevima prisniji

6

Uloga medicinske sestre u saopštavanju loših vijesti

- Medicinska sestra ne smije davati bilo kakve informacije o pacijentovoj dg. osim zajedno sa ljekarom i po njegovom odobrenju
- Medicinska sestra ne smije davati bilo kakve informacije porodici o pacijentovom stanju osim zajedno sa ljekarom i po njegovom odobrenju
- Medicinska sestra ne smije širiti bilo kakve informacije o pacijentu u radnoj i privatnoj sredini

7

Kako saopštiti lošu vijest??

- Ljekar će saopštiti lošu vijest
- Med. sestra je podrška i ljekaru i pacijentu u ovakvim slučajevima
- Kada ljekar saopšti lošu vijest pacijentu i porodici, med. sestra ne treba davati previše dodatnih informacija, već pružiti psihičku podršku i pokazati razumijevanje

8

Ian. R. McWhinney:

"Nikada ne lažite pacijenta, a u isto vrijeme ne recite više no što on želi da zna."

9

Istina: da ili ne?
Lažna dilema.
Pravo pitanje je:
Da li pacijent želi istinu?

10

Šta pacijenti žele?

- Istraživanja u svijetu: 20-90% žele istinu!
- Kod nas je neophodno široko ispitivanje mišljenja stanovništva.
- Ljekar mora znati mišljenje svakog svog pacijenta.

11

Porodica

- Veoma važna je adekvatna suradnja tima gdje će ljekar i med. sestra najbolje moguće iskomunicirati sa porodicom
- Važna uloga porodice u našim uslovima.
- Pažljivo planirati razgovor sa porodicom.
- Uključiti porodicu u pacijentovu njegu.
- Pacijentova želja ima prvenstvo nad željama porodice.

12

Šta porodica želi?

1. Brižan stav
2. Dobro znanje o bolesti
3. Spremnost da se odgovara na pitanja
4. Suosjećanje
5. Jasan govor
6. Poštovanje privatnosti

Harbur Medical Centar, Siattle

13

Razgovor sa porodicom

- Odgovarajuće mjesto i vrijeme.
- Predhodno znanje porodice.
- Ne buditi lažnu nadu.
- Ne okolišiti.
- Govoriti jasno "običnim" jezikom.
- Izbjegavati: "Samo ako...", "Da ste došli ranije..." i sl.
- Odgovarati na pitanja iskreno i jasno.
- Ponuditi pomoć i obećati da ćete biti uz pacijenta i porodicu do kraja.

14

Zaključak

- Rad u ovakvim slučajevima iziskuje našu maksimalnu empatiju, razumjevanje, profesionalnost, humanost, odličnu timsku suradnju
- Komunikacijske vještine su veoma bitne i potrebno je da znamo odreagovati ispravno u svakom trenutku
- **Moramo se držati svoje profesionalne etike i kompetencije**

15

Reference

- Breaking bad news:
www.aafp.org/afp/20011215/1975.html
Loša vijest-Dr.Zaim Jatic

16